

Arbeiderne har intet fædreland

Taler

Kyrre Grepp

1 Hvis nogen har været i tvil om, at socialismen er vokset frem til at bli en magt i det norske folk, så må denne tvil forstumme nu, da man ser hvilke vældige anstrengelser militærvennerne gjør for at få socialdemokratiets tilslutning til militarismen.

5 Militaristerne begynner at forstå at alle deres anstrengelser er spildt, hvis de ikke får os med.

10 Det er bare merkelig, at de for alvor kan tro, at de kan få os til at ombytte kampen for socialismen med kampen for militarismen.

Det er bare merkelig, at de ikke allerede forstår, at den nye "forsvarsbølge" vil ende med at bli slått til skum mot den faste klippe som den organiserte arbeiderbevegelse er i det norske samfund.

15 Men militaristerne forstår svært lite av det som i de senere år er foregått blant "nationens bundfald", som en stor og høit kultiveret mand engang har kaldt den organiserte arbeiderklasse.

20 De forstår ikke, at arbeiderne i stadig voksende mængde, begynner at gjennomskue alle de gamle, hellige gloser, bak hvilke militaristerne søker at skjule militærvæsenets sande natur.

25 De forstår ikke, at arbeiderne endelig har fått øinene op for, at militarismen er kapitalismens egtefødte søn og kampfælle, og at arbeiderne ikke kan føre kamp mot kapitalismen uten samtidig at bekjempe militarismen.

Fordi de ikke forstår dette er det, at de fremdeles søker snart at lokke, snart at skrømme arbeiderne til at slutte sig til rustningspolitiken.

"Pas dere for russen, arbeidere", sier militaristerne. "Os storkarer lar han nok være i fred - men fra dere arbeidere kommer han til at røve alle de rikdommer, dere har samlet dere. Vestkants-villaerne lar han nok være i fred. Det er for at plyndre Gråbeinsgårdene og Arctander-barakkerne, at han endelig vil ha fat i Norge."

Lockout-herrerne er blit så rørende bekymret for at arbeiderne skal bli "undertrykket".

40

"Vi skal ved militærets hjelp bevare dere mot undertrykkelse" - sier de.

Å jo, det låter ikke så ilde, når de samme mænd og de samme aviser, som syntes det var så udmerket, at der blev brukt militær mot arbeiderne i Dunderlandsdalen og under maskiniststreiken - nu fortæller, at arbeiderne bør være begeistret for militærvæsenet, fordi dette skal værne dem mot "undertrykkelse".

Og så er de blit så inderlig bekymret for ytringsfriheten, militaristerne.

50

De er så bedrøvet og nedslått ved tanken på, at slike prægtige unge mennesker som Sverre Krogh, Aamodt og Tranmæl skal komme til Sibirien.

"Vi må ruste", sier de, "for at hindre russerne fra at ta disse vore kjære venner fra os; for det er ikke sikkert at Bodsfængslet er sterkt nok til at bevare dem for os."

De ligger ikke på latsiden, militaristerne.

De har for eksempel laget en missionsskole borte på universitetet, hvor de oplærer unge officerer og akademikere til at præke militarismens opløftende evangelium for socialistiske hedninger.

Og skal vi dømme efter de beretninger, som borgerbladene bringer fra missionsmarken, så er omvendelsernes antal legio.

65

Alle diskussionsmøter om militarismen ender - ihvertfald i "Aftenposten" - med knusende nederlag for anti-militaristerne.

70 Og der er slik stemning for økede rustninger og forlænget tjenestetid blant arbeiderne, fortæller "Ørebladet", at bare man spærre inde nogen af de værste opviglerne, så vil arbeiderne forlange at få gå med krigsuniform til daglig.

Fortsætter det slik, så varer det nok ikke længe, for Egede-Nissen og jeg blir de
75 eneste antimilitarister her i landet. Vi blir rigtignok slået i hjel i hvert eneste diskussionsmøde, men vi har det som de gamle nordmænd i Valhal: næste kveld er vi like kamplystne igjen.

Militaristerne forstår ikke, at i det nuværende samfund blir den økonomiske
80 frigjøringskamp alltid det viktigste for de organiserte arbeidere.

Denne frigjøringskamp er international.

Den kjender ingen landegrænser.

85 Denne kamp føres under det motto, som Karl Marx har oppstillet: "Arbeiderne har intet fædreland."

Arbeideren kjender bare en fiende, og det er kapitalismen.

90 Han kjender bare en ven og kampfælle, som han kan stole på i gode og onde dage, det er den internationale arbeiderhær.

Arbeiderne er nødt til at prøve alle krav, som stilles til dem under synsvinkelen:
95 gagnar det vår kamp for økonomisk frigjørelse?

Og når arbeiderne skal prøve de krav om økede militærutgifter og forlænget tjenestetid, som militaristerne nu kommer med, under denne synsvinkel, så kan svaret ikke være tvilsomt.

100 De vet, hvad det nuværende militærvæsen koster os.

Der bevilges nu ordinært og ekstraordinært gjennomsnittlig 25-27 mill. til hær og flåte.

105 Arbeiderne vet også, at det er de selv, som får betale disse millionerne.

Direkte - indirekte skatter

110

Treschow

Den tyske milliard

115 Pålæg husleien - begrundelse: skattepålæg

Pålæg livsfornödenheter

Militærvæsenets opretholdelse betyr en øket utplyndring av arbeiderklassen.

120

Og arbeideren får føle, hvad disse millioner til militærvæsenet betyr, når han kommer med sine krav til samfundet om mere mat, bedre skoler, bedre boliger o.s.v.

125 Magthaverne svarer som regel: "Vi har ikke råd. Vi må nødvendigvis ha nogen flere panserskibe."

Tuberkulosen: 6-7000 dødsfald.

130 I 1912 gik bevilgningerne til tuberkulosesanatorier ned fra 1,7 mill. til 500.000.

Borgerlige tingmænd: "Vi bevilget 20 mill. til flåten i forrige uke. Nu tåler ikke budgettet mere end 500.000 til de tæringssyke."

135 Kainsmerket - brodermordere.

Skal Kainsmerket sættes på noen, må det bli på dem, som billiger at tusender av mænd og kvinder lider og går tilgrunde, fordi samfundet skal ta større hensyn til militærutgifterne end til at hjælpe en broder i nød.

140

Og det er ikke nok med de nuværende militærutgifter.

De sakkyndige er endelig blit enig med os "ansvarsløse" socialister om, at det forsvar vi har ikke duger, at det godt kan nedlægges for den nytte det gjør.

145

"Vor hær vil bli jaget som hunde", fortæller oberstløjtnant Chr.

Han vil ha 36 nye millioner, og 1 års tjenestetid.

150

Et slikt militært forsvar forutsætter, at arbeiderne fremdeles berøves den største del av de værdier de frembringer.

Om pengemidlerne skaffes tilveie gjennom direkte eller indirekte skatter er
155 forsåvidt likegyldig, som pengene i begge tilfælle tas av arbeidernes lommer.

De store formuer og inntægter findes bare blant dem, som helt eller delvis lever av andres arbeide.

160 Hvis man vil være med på et væbnet forsvar, slik som de sakkyndige finder det nødvendig - må man opgi eller utsætte kampen for socialismen i dette land.

Men den norske arbeiderklasse vil ikke sælge sin ret til et helt nyt samfund for et løfte fra de norske utbyttere om, at hvis de bare pent vil finde sig i at bli utbyttet
165 av norske arbejdskjøpere, så skal de kanskje slippe at bli utbyttet av russiske, tyske eller engelske.

Ikke bare som direkte økonomisk pumpeverk - militærforsvaret skader arbeiderne.

170

Vor hovedgrund til at være militærvæsenets uforsonlige fiender er den rolle militærvæsenet spiller som privatkapitalismens våben til værn og angrep overfor arbeiderklassen.

175 Maskiniststreiken

Såheims-streiken

Tvungen voldgift - generalstreik

180

Storstreiken i Belgien

Vi må avvæbne overklassen.

185 Det eneste vi vet om det militære forsvar er, at det har været anvendt og vil bli

anvendt mot arbeiderklassen under dens økonomiske frigjøringskamp.

Det er den eneste sikre faktor, vi har at regne med.

190

Militaristerne håner os for "selvopgivelse", som om ikke arbeidernes tilslutning til militarismen vilde bety "selvopgivelse" av deres ret til et nyt, retfærdig samfund!

195 Militaristerne skrømmer os med Finlands skjæbne. Ja la os se litt på Findlands historie i de sidste år.

[I manuskriptet er det her limt inn en lengre avisartikkel; siste avsnitt er avmerket med doble streker i margen:]

200

"* naar Finland ikke er saa frit og lykkelig som det kunde og burde være, saa sker dette fordi den finske overklasse og de finske arbeidsgivere hellere vil et Finland styret av russiske generaler end av den finske arbeiderklasse."

205

Slik er det her i Norge også. Kapitalistene vil heller leve i et russisk styrt kapitalistisk Norge end i et socialistisk styrt norsk Norge.

210 De truer med kapitalflugt fra fædrelandet.

Patriotpressen roper på utlandets innskriden når vi vil ordne indre anliggender efter eget ønske.

215 Før jeg slutter vil jeg med nogen ord nævne den bruk militaristerne gjør av vore utenlandske partifæller mot os.

220

Selv generalstabsofficerer genererer sig ikke for at reise rundt og fortælle folk, at i Australien og New Zealand har socialisterne magten, og der bruker de den til at bygge "Dreadnoughts" for. - Jeg har forgjæves belært vedkommende officer om, at socialisterne aldrig har havt magten i Australien og New Zealand, men at det arbeiderparti, som har regjeret der nede er anti-socialistisk og nærmest svarer til vore militærkjære arbeiderdemokrater og Venstre.

Men officeren sveiver freidig videre på lirekassen: "I Australien bygger socialisterne "Dreadnoughts".

230 De generer sig ikke for at bruke utenlandske partifæller til fordel for økende militærutgifter og forlænget tjenestetid, skjønt de må vite, at der ikke i hele verden findes det socialdemokratiske parti, som ikke arbeider for nedsættelse av militærutgifterne og forkortelse av tjenestetiden.

235 De later som om de ikke vet, at det internationale social-demokrati står samlet om det program, som blev vedtat på Zürichkongressen i 1893:

"Arbeiderpartiets tillidsmænd i de lovgivende forsamlinger bør stemme mot alle militærutgifter. De bør uavladelig protestere mot de stående hære og kræve avvæbning."

240 Militaristerne finder stor trøst og opmuntring i, at der ved siden av det danske socialdemokrati, ikke er noget social-demokrati i Europa, som har hævdet avvæbnings-kravet så sterkt som vi.

245 Og der er ikke måte på den ros, som officererne øser ut over mænd som Branting, Bebel, og Vandervelde, fordi disse har vist sig at være større opportuniste overfor militærspørsmålet end vi er det.

250 Det skulde bare være morsomt at se, hvorledes de norske officerer vilde bli mottatt av sine svenske, tyske og belgiske kolleger, hvis de roste mænd som Branting, Bebel og Vandervelde som brave forsvarsvenner.

Militaristerne i Sverige, Tyskland og Belgien er ikke mere fornøiet med sine socialdemokrater end militaristerne herhjemme er det med os.

255 Vandervelde, som vore hjemlige militarister er så begeistret for, uttalte for et par år siden: "plikten til at skyte på far og mor er for militarismen viktigere end plikten til at forsvare fædrelandet".

260 Når vi sier det samme herhjemme er vi "fædrelandsforrædere" o.s.v. Men Vandervelde kan få norske officerers attest for at være en brav forsvarsven.

Bebel og Liebknecht blev i 1870 dømt til 2 års fæstningsstraf "for høiforræderi",

265 fordi de hadde talt mot krigen med Frankrike.

Og selv Branting har været under straffeforfølgning, fordi han har sagt at de svenske arbeidere, selv om de blir kommandert til det, ikke vil slåss med sine norske kammerater.

270

Militaristerne søker at skrømme os med, at vore utenlandske partifæller er imot det avvæbnings-program vi har.

275

De later som om de ikke kjender det mindste til de uttalelser som faldt om vor avvæbningspolitik på den sidste internationale socialistkongres i København.

Der uttalte bl.a. tyskeren Ledebour, hovedtaleren i miltærdebatten, som et resumé av det alle socialister var enige om:

280

"Vi forlanger fuldstændig avvæbning. Vi lægger særlig vegt på dette, at vi naturligvis kjæmper for fuldstændig avvæbning. Og jeg har fåt i opdrag av komitéen at uttale til vore kamerater i de skandinaviske lande vor hele og uforbeholdne anerkjendelse av, at de i denne henseende går i spidsen for socialdemokratiet og med stor energi kjæmper for fuldstændig avvæbning."

285

Og ved samme leilighet uttalte engelskmanden Keir Hardie som repræsentant for det moderate socialistiske parti i England:

290

"Menneskehetens historie kommer til at begynde et nyt ærerikt kapitel, når den første nation har avvæbnet. Da kommer ikke et eneste land - ikke engang Rusland - til at våge at påta sig ansvaret for at anrgipe et slikt forsvarsløst land."

Militaristerne burde ta disse uttalelser med, når de vil bruke utenlandske partifæller mot os.

295

Sandheden er, at vi i vor kamp mot militarismen som i vor kamp mot kapitalismen står på det internationale socialdemokratis grund.

300

Vi vet, at vore utenlandske kammerater vil støtte os under denne vor kamp.

For os ligger fremtiden lys og tryg. Vi arbeider under forvissningen om, at socialismen må seire, ikke bare herhjemme men også ute i verden, selv i

305 Russland. Og vi vet, at ved at arbeide for socialismen herhjemme arbeider vi
også for socialismen rundt om i hele verden. Og vi vet, at socialismens seir ikke
bare betyr krigens og militærvæsenets død, men også betyr, at vi kan erobre vort
land, som nu er hærset av inden- og udenlandske kapitalister, tilbake for folket
så vi med sandhet kan si at Norge er vort.

310

Kilde

Håndskrevet manuskript, Arbeiderbevegelsens arkiv.

URI

315 <https://www.virksommeord.no/tale/arbeiderne-har-intet-faedreland>

320

325

330

335

340